

Protokoll fört vid pleniföredragning

Infrastrukturavdelningen

Allmänna byrån, I1

Närvarande
KS, AH, MP, CG, IZ, AZ, JJ

Frånvarande

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Katrín Sjögren

Föredragande
Minister
Camilla Gunell

Protokollförare
Byråchef
Gustav Blomberg

Nr 5

Yttrande över republikens presidents framställning till
Ålands lagting om godkännande av
kommunikationsministeriets förordning om det
multilaterala avtalet M353 enligt kapitel 1.5 i bilaga A till
överenskommelsen om internationell transport av farligt
gods på väg (ADR)
ÅLR 2024/4112

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att lämna yttrande till lagtinget enligt **bilaga 1, I124P05**.

Till Ålands lagting

Landskapsregeringens yttrande

Yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting om godkännande av kommunikationsministeriets förordning om det multilaterala avtalet M353 enligt kapitel 1.5 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

- Republikens presidents framställning nr 5/2023-2024

Bakgrund

Ålands lagting har den 28 maj 2024 begärt landskapsregeringens yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting om godkännande av kommunikationsministeriets förordning om det multilaterala avtalet M353 enligt kapitel 1.5 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR).

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet måste Ålands lagtings godkännande i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen (1991:71) för Åland inhämtas för att statsrådets genomförandeförordning ska träda i kraft även på Åland.

Behörighetsfördelning

Enligt 18 § 6, 21 och 22 punkterna i självstyrelselagen för Åland har landskapet behörighet i fråga om bland annat allmän ordning och säkerhet, vägar och vägtrafik samt näringsverksamhet.

Allmänt om ADR

ADR (The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road) är en europeisk överenskommelse från 1957 om transport av farligt gods i vägtrafik. Den trädde i kraft i Finland år 1979 genom att en förordning om ikraftträdande utfärdades (FFS 289/1979 och FördrS 23/1979, se bilaga 1). Den 20 april 2020 beslutade lagtinget att på eget initiativ ge sitt bifall till att ikraftträdandeförordningen träder i kraft också på Åland till de delar ADR faller inom landskapets behörighet.

Bilagorna till ADR innehåller detaljerade bestämmelser om transport av farligt gods på väg, så kallade ADR-bestämmelser, som parterna i överenskommelsen ska följa vid internationella ADR-transporter. Bestämmelserna i ADR omfattar bland annat klassificering, avsändning, förpackning, fyllning, etikettering och märkning av farliga ämnen och föremål, upprättande av

handlingar, lastning och lossning samt själva transporten. Dessutom omfattar de också krav avseende konstruktion, provning, användning och godkännande av utrustning, förpackningar, tankar och fordon i samband med transport av farliga ämnen och föremål. Överenskommelsen innehåller också bestämmelser om utbildningar, certifikat och intyg.

Enligt artikel 4.3 i ADR har de fördragsslutande parterna rätt att genom bilaterala eller multilaterala fördrag (separata överenskommelser) tillåta att farligt gods transporteras med avvikelse från ADR-bestämmelserna, under förutsättning att en säkerhetsnivå som motsvarar ADR-bestämmelserna bibehålls. Även Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/68/EG om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar (TFÄ-direktivet) innehåller en bestämmelse om att medlemsstaterna kan ingå multilateral separata ADR-överenskommelser.

Aktuellt tilläggsavtal till ADR

Sverige föreslår den multilaterala separata överenskommelsen M353. Överenskommelsen gäller försvarsmaktens transporter där explosiva ämnen transporteras för att förstöras. Enligt villkoren i den separata överenskommelsen behöver kollin som innehåller explosiva ämnen inte förses med sådana märkningar och varningsetiketter som anges i de gällande ADR-bestämmelserna, om villkoren i överenskommelsen uppfylls. M353 har undertecknats av Sverige, Förenade kungariket, Norge och Danmark. Den separata överenskommelsen M353 upphör att gälla den 7 juni 2028. Nämda överenskommelse M353 är en fortsättning på den separata överenskommelsen M313 med motsvarande innehåll, vilken har upphört att gälla.

Det kan konstateras i sammanhanget att Ålands lagting inte har godkänt den inte längre gällande överenskommelsen M313.

Transporter i enlighet med överenskommelsen M353 är i praktiken inte möjliga på Åland på grund av Ålands demilitariserade status.

Den separata överenskommelsen innehåller inte några bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Ikraftsättandet sker således genom förordning. Bestämmelser om ikraftsättandet av överenskommelsen utfärdades genom en förordning av kommunikationsministeriet som publicerades i Finlands författningssamlings föredragsserie. Förordningen, som bilagts presidentens framställning, trädde i kraft den 27 mars 2024.

Ställningstagande

Landskapsregeringen konstaterar att lagtinget har lämnat bifall till att ADR ska gälla på Åland. Vad gäller aktuellt tilläggsavtal M353 konstaterar landskapsregeringen att tilläggsavtal till ADR alltid förutsätter att en säkerhetsnivå som motsvarar ADR-bestämmelserna bibehålls.

Transport av farligt gods på väg regleras i landskapet i landskapslag (1976:34) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om transport av farliga ämnen (1995/62). Lagens 4 § hänvisar till ADR-överenskommelsen. Landskapsregeringens bedömning är att lagstiftningsåtgärder inte är nödvändiga.

Landskapsregeringen ser inget hinder mot att lagtinget ger sitt bifall till att den förordning som sätter tilläggsavtalet M353 i kraft i Finland träder i kraft också på Åland till de delar det faller inom landskapets behörighet.

Mariehamn den 13.6.2024

Lantråd

Katrin Sjögren

Minister

Camilla Gunell